

Передплата

на «РУСЛАНА» вписють:
з Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на шість місяців . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік: зі щоденною
виплатою 7 доларів, або 12
рублів; з виплатою двічі
в тиждень 5½ долара, або 10
рублів; з виплатою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Наодинок число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Руславох псалмів М. Шашкевича.

Входить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5½ год. пополудня.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» при ул.
Оссолінських ч. II. (парте)
(фронт від ул. Тихої). Експе-
диція місцева в Агенції
Соколовского в насажі Гавс-
мана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.

Реклямації неопечатані є
вільні від порта. — Оголо-
шеня звычайні приймають-
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надслаям» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні довесеня по 30 сот.
від стрічки.

Слово польское про домагане українсько- русского університету.

(Δ) Вчєра, основуєчи ся на поважній
статї д. Г о р л е н к а з нагоди зїзду укр-
рускої молодежи, подали ми загальний по-
гляд на сей зїзд і змаганя молодежи. Нї
приневоленї ми звернути ся до справи за-
снованя укр.-руского університету і стано-
вища занятого в сїй справї всепольским
днемником Слово польское. У вторковїм чи-
слї пише сей днемник з нагоди ухвал зїзду
укр.-рускої молодежи між иншим ось що
(а для вірности наводимо без пере-
кладу):

„Do борб українських на університетї жу-
жеśmy przywykli. Nie nastraszyły nas dotych-
czasowe ich awantury — nie nastraszają i przy-
szłoroczne. Tą drogą nie zdobędą ukraińcy nic.
Społeczeństwo polskie zrozumiało to już dokład-
nie, że jakiegokolwiek najdrobniejsze choćby u-
stępstwo, uczynione pod presją teroru, zachęca
jeno ukraińców do gorszych jeszcze awantur,
budząc w nich coraz większe požądania. Nauka,
tylko raz dana nam przez ukraińców, nie pójdzie
na marne. Ostatnimi czasy, wobec wzglę-
dnie przyzwóitego zachowania się akademików
ruskich, poczęto się coraz realniej w kołach
urzędowego społeczeństwa zajmować polubownem
regulowaniem sprawy uniwersytetu ruskiego. Gdy
jednak zjazd ukraińskiej młodzieży uniwersytec-
kiej grozi nam znów awanturami, powinny u-
milknąć dziś głosy, doradzające jakiegokolwiek
ustępstwa Rusinom w sprawie uniwersyteckiej.
Każde bowiem ustępstwo z naszej strony będzie
zrozumiane jako słabość nasza — nie zapobieg-
nie awanturom, lecz przeciwnie, powiększy je-
szcze apetyty ukraińskie. Tę nową próbę wymu-
szenia na nas ustępstw terorem musimy ode-
przeć jak najbardziej stanowczo. Ukraińcy, choć-
by najmłodsi, muszą to raz nareszcie zrozumieć,
że środkiem porozumienia się z Polakami i uspo-
sobienia nas przychylnie dla ich żądań i życzeń
nie jest pałka, nóż, czy rewolwer“.

Не одєн раз уже вказували ми, що
Слово польское і єго сторонництво причини-
ло ся головнє до витворєня сєї атмосфєри
душної, серед якої живємо тут нинї, а та-
ке писанє, як тут в горї наведєне, доливає
нового олию до огню. Тактика Слова пол-
ско-го починає ставати системою, якої ме-
тою є очевиднє піддержуванє безнастанної
боротьби, щоби тїлько, борони Боже, не
дїйшло до витхомирєня розятрєних при-
страстий і до якого такого спокою та збли-
женя обидвох поруч себе поселєних в краю
народів.

Що сє не є виключний наш погляд,
але також і поважного польского днемни-
карства, доказує сє голос в тїй справї
краківского Czas-y, котрий до виводів Сло-
ва польско-го дає таку примїтку:

„Słowo pol.“ oddało złą przysługę spokojowi
na uniwersytecie, interpretując w powyższy spo-
sób uchwały młodzieży ukraińskiej i przepowia-
dając z jednej strony terror, z drugiej zaś dora-
dzając, aby wobec tej właśnie uchwały porzucić
drogę pokojowego rozważania środków i sposo-
bów rozwiązania problemu. Sądząc z tenoru u-
chwały, jeżeli dzienniki oddały ją wiernie, nie
można przypuszczać, aby ona oznaczała powrót

do „taktyki“ gwałtów. Czy zaś stanowisko Słowa
polskiego, robiące wrażenie nieprzejednanego,
nie popchnie młodzieży do radykalniejszych kro-
ków, tego można by się obawiać, ale że takich
wynurzeń właśnie z tego powodu należało by
unikać. Wprowadzają one rozdrażnienie, a są
nadto bezużyteczne, bo przecież i Slovo polskie
wie doskonale, że recepta, którą na swoich szpal-
tach głosi, nie rozwiąże zagadnienia i że ją
działającym czynnikiem, nawet demokratyczno-
narodowym, przyjdzie w życiu, w czynnej poli-
tyce, porzucić. Janusowa polityka, inna wobec
szerokich warstw, a inna przy właściwym war-
sztaście politycznym, przynosi zawsze szkodę.

Slovo polskie zaznacza, що середника-
ми по розуміню з Поляками і їх прихильно-
єтї до руских домагань не може бути
папка, ніж чи револьвер, але й не домов-
ляє того, як оно уявляє собі сє порозум-
нє, хоч можемо собі сє виснувати з усього
поступованя всепольского сторонництва і
всепольскої молодежи. Ще живє в тямцї
нашїй остає галабурда і напасть всеполь-
скої молодежи на Експ. намїсника, котрому
она підюджувана Слово-м польско-м, при-
писувала вставленє до бюджету державного
квєст на двї надавичайні рускі катєдри на
тутєшнім університетї від жовтня сєго
року.

Причинив ся до розятрєня всепольскої
молодежи також V-ий зїзд всепольский у
Львовї, на котрїм п. Г л о м б і н ь с к и й
згадав між иншим про nierokojące wieści,
а петербургский Край, пишучи тоді про сєй
зїзд зазначив, що ті

„nierokojące wieści w przekładzie na język
rzeczywistości oznaczają utworzenie dwóch ka-
tedr ruskich na wszechnicy lwowskiej, oraz ob-
sadzenie żywołem ruskim pewnej ilości posad
w administracji i sądownictwie“.

А дальше дає нам Край таке поясненє
змагань і поглядів всепольских у відноси-
нах до Русинів (наводимо сє для великої
ваги сїх слів без перекладу):

„Uczestnicy zjazdu (всепольского у Львовї)
chcieliby takiej ugody z rusinami, któraby w
niczem nie uszczupliła tak zwanego „stanu po-
siadania“ polskości w Galicji wschodniej. Ale
to jest niemożliwe, o ile „stan posiadania“ ma
oznaczać zajęcie przez polaków posad urzędowych
w mierze chwili obecnej. Naród ruski ro-
śnie, rozwija się i domaga uwzglę-
dnienia praw swoich, uznanych
przez ustawę konstytucyjną i przez
prawo przyrodzone do bytu. U-
względnienie to jest koniecznością
historią dziejową, a przeciwstawienie jej „in-
teresu narodowego“ pociąga w następstwie na-
rażenie na szwank dotkliwy tego właśnie in-
teresu.“

„Złudną polityczną wobec tej konieczności
jest żądanie ustawowego zagwarantowania na-
szego stanu posiadania w Galicji wschodniej
przez kataster narodowy, któryby raz na zawsze
taki stan utrwalił i kres położył zakusom „za-
borczości ruskiej“. Tak samo złudnym wydać
się musi inny postulat zjazdu: ustawowe zabez-
pieczenie języka polskiego, jako urzędowego i
wykładowego na wszechnicy lwowskiej. Jed-
ynym sposobem skutecznym zachо-
wania polskości tej wszechnicy by-
ło by założenie wyższej uczelni
ruskiej, dającej zadośćuczynienie

słusznym żądaniom rusinów. Inaczej
muszą one uderzać o warownię nauki polskiej
i czynić wyłomy w jej murach, o ile, jak dzieje
się w krajach ucisku narodowego, siła fizyczna
władzy panującej żądań takich nie udaremni...
do czasu“.

Ми недавнє в ширшїй статї з стано-
вища цивільного закона пояснили справу
т. зв. народного стану посїданя, вироблену
на основї теоретичного розумованя нїмец-
ких верховладників, а примїювану в на-
шїм краю тими Поляками, котрі не хочуть
чути про рівноправність руского народу з
польским, а бажать удержати геґемонїю
над Русинами. Так собі уявляє Слово пол-
ское порозумнє з Русинами, однак єго по-
літика не тїлько не доведе до полагоди
польско-рускої справи, але ще більше її
розятрїть своїми бундючними погрозами.

Огляд часописий.

(Поїзд „Дїла“ і „Галїчанїна“ проти п. Барвін-
ского з нагоди похорону гр. К. Бадєного. Львівка
філософа з „Дїла“).

Похороня гр. К. Бадєного, на котрїх між
иншим промовляв також в. Ог. Барвін-
ский, дала нагоду до справдєсного походу про-
ти п. Барвінського, котрий ємє мати инші від
обох згаданих днемників погляди і переконаня і
не хоче піддати ся їх диктатам. Тим поясняє ся
вєя лютість народно-демокр. і москвофільского
днемників, котрі палають скажєною ненавистю
проти п. Барвінського і радїб єго стєрти з лиця
землі. А лютість та походить звідси, що не мо-
жуть заперечити фактів і всю свою ненависть
випливають лише або загальними фразами або
видумками, на які можна ловити несвідомих
рїчи людий, що вірять таким печатним напа-
стям і сплетням.

Сліпа ненависть „Галїчанїна“ проти гр. Ка-
зимїра Бадєного а також проти Барвін-
ского легко врозумїла всїм, що знають, як рї-
шучо виступав покїйник проти всїх москвофіль-
ских „сделок“, як всї національно-культурні прид-
баня, осягненї Русинами-народовцями за впливом
і змаганями гр. К. Бадєного, підтїнали прями
корїнь єствованя москвофїлів в Австрїї. Але та-
ке саме становище „Дїла“ супроти тих придбань
свідчить про грубе незнанє тогочасних відносин
в Галїчинї, а можна собі пояснити хїба тим
способом, що філософ з „Дїла“, який пописує
ся сими терєвєнями, бавив ся це тоді в попелї,
і ставши недавнє помїчником „Дїла“, не задав
собї на стїлько бодай труду, щоби нерєглянути
хочби лише тогочасні рїчники „Дїла“ і не обме-
жати ся до оклепаних фраз і загальників вико-
ваних в радикальній і москвофільській кузнї.

Навівши головні місця з промови похорон-
ної п. Барвінського, додає сєй філософ з „Дїла“
таку свою замїтку до сєї промови:

„Отже в нашїй суспільности не було ніяких
дїяльних сил, які посунули наш національний
розвиток наперед, не було боротьби за за-
конний простір, за інституції, потрібні для того
розвитку, — тїльки був пок. гр. Казимир Бадєнї
і той—як Мосей палицею воду зі скали—своєю
волею сотворив український національний рух
зі всїми його здобутками.“

Так поясняють наш національний рух мо-
сквофїли, називаючи його „польскою інтригою“
взагалї і спеціально інтригою пок. Каз. Бадє-
нїя; так поясняють його Поляки, хвалючи ся
перед сьвітєм, що Русини все, що мають, завдя-

чують Полякам, їх прихильності і їх нації; так поясняє його — як бачимо — і п. Олександр Барвінський.

„Історіософія раба, який думає, що все, що має, завдячує ласці свого пана!..“

Нехайже ще раз сей філософ з „Діла“ прочитає сю промову і скаже, чи там в словіце заперечення, що в рускій суспільности не було діяльних сил, які посунули наш національний розвиток наперед, не було боротьби і т. д.? Там же виразно наведено лише ті придбаня, які Русини-народовці осягнули заходами, змаганнями і впливом тодішнього намісника К. Баденього, а хиба сліпий зможе заперечати, що як раз сї придбаня причинили ся до нашого наук. культ. та економічного розвитку і поступу.

Не заперечить сего „Діло“, (а оно про се також безнастаню писало), що одинокою на весь край рускою гімназією була десятками літ — академічна у Львові. Були відтак від 1888 р. рускі рівнорядні класи при польській гімназії в Перемишлі, але нехай філософ з „Діла“ засягне інформацій від директора Цеглинського, яке було положене сих паралельок, поки їх перемінено на внесене тодішнього соймового посла Барвінського в 1896 р. на самостійну гімназію, до чого своїм впливом причинив ся гр. К. Бадені. Що до засновин руских гімназій в Коломиї і Тернополі підготовив покійник також своїм впливом соймову більшість а „Діло“ не заперечить сему, що сї школи розмірно легко війшли в житє, коли порівнаємо се з п'ятилітною боротьбою о Станіславську гімназію, котрої здійснене поступило доперва на основі компромісу між соймовою більшістю а д-ром Олесницьким, за що „Діло“ на сего останнього напало мокрим рядном, що за одну гімназію продав рускій нарід!

Так само не заперечить „Діло“, що при учит. семінариях була лише у Львові руска мішана школа вправ (для хлопців і дівчат разом), а в Тернополі і Станіславі по одній класі вправ (глянь тодішнє „Діло“ в тій справі про устрій клас), а доперва п. Барвінський, війшовши до ради шк. кр. і державної, всів за впливом гр. Баденього і тодішнього президента кр. ради шк. довести до того, що школу львівську вправ розділено на школу хлопців і оставлено при мужескій семінарії — і школу дівчат, котру придучено до женьської семінарії, а в Тернополі і Станіславі, а відтак в Сокалі і Самборі утворено 4-класові рускі школи вправ. Яке значіне мають сї школи вправ для фреквенції рускої молодіжи в гімназіях, скілько руских сил учительських нашло добре в них приміщеня, най „Діло“ поінформує ся там, де се належить.

Що по довголітних безуспішних домаганях Русинів-народовців введено нинішню шкільну правопись в школі і в урядах і в кр. виділі на домаганє Руск. Тов-а Педаг., „Просвіти“ і Тов-а Шевченка доперва за впливом гр. К. Баденього, що Товариство ім. Шевченка поставлено тоді справді на ноги передачею ему печатаня всіх руских книжок шкільних, се також повинен знати філософ з „Діла“, а для докладнійшої інформації про положенє Товариства ім. Шевченка за головства пок. Целевича, нехай загляне до протоколів засідань виділу сего товариства, а дізнає ся, що „Діло“ мало тоді в печатні сего товариства понад 10.000 р. довгу, а „Батьківщина“ около 3.000 р. і се грозило неминучим банкрутством печатні. (Сї довги відписано майже в цілости обом редакціям, бо стягнуто всего на всего лише около 3.000 р.)

Доперва коли по відписаню сих довгів усунуло Товариство ім. Шевченка в печатні „Діло“ і „Батьківщину“, щоб не були паразитами товариства, почали доходи з печатаня книжок шкільних, які віддано сій печатні, лише заходами п. Барвінського, іти на потреби товариства, а помножено сї доходи також підмогами з сойму і міністерства (річно 8.000 р.) також лише заходами п. Барвінського, а пособляв сему пок. К. Бадені.

Тим способом приспореко Н. Тов-у ім. Шевченка тих засобів фінансових, які дали ему спромогу розвинути такий широкий видавничий і науковий рух, коли обняв в нїм провід покликаний на руску катедру історії проф. Грушевський, як се бачимо від 1894 року.

Про засновини згаданої катедри і покликанє проф. Грушевського, писали ми вже давнійше і сего не заперечить „Діло“, що „діяльні сили“ Русинів і „боротьба за законний простір“ від

початку 80-років XIX ст. о основанє такої катедри в львівскім університеті оставали безуспішними, а перевів се таки п. Барвінський і то головно за впливом гр. К. Баденього.

За его впливом введено рускі написи на урядах, судах, залізницях*), заведено полагоду руских подань в уряду рускою мовою і руским письмом (з руским підписом намісника і президентів, чого давнійше не було!), віддано редакцію дневника держ. законів д-рови Ол. Кулачковскому, котрий за 13 літ збогатив незвичайно наукове словництво руске, а також концесією на заснованє товариства „Двістер“, котге спершу легковажено, поки оно протягом 10-літя розросло ся так, що нині має первостепенне значіне в економічнім розвитку нашім.

Грубе незване відносин тодішних виявляє „Діло“, наколи торочить такі нісенітницї, що гр. К. Бадені за ті придбаня бажав з Русинів, котрих уважав нібито лише етнографічним живлом, зробити Поляків говорячих по руски! Навпаки звивав він, щоби Русини організували ся, працювали, розвивали ся яко окремішна національність, але на жаль тодішні провідники вдоволяди ся печатаними заявами довіря в „Ділі“ цілими роками, а органічній роботі майже не було. Окрім того власною нездарністю і незрозумінєм понехано осягнує деяких придбань, які сами насували ся їм, а за якими тепер безуспішно побивають ся. Прийде ще пора і се розкрити перед сьвітом, на доказ, як незрїла була суспільність, як нездарний і непослідовний був єї провід політичний.

Одначе, коли ми при ріжних нагодах, коли підношено справу т. зв. „нової ери“, вказували на сї придбаня, заперечувано нам се, начеб то п. Барвінський причинив ся головно до їх введннн заходами гр. К. Баденього, а висовувано проти сего твердженє, що се виборола руска опозиція. Могли сему вірити неевідомі і незнакомлені з ходом політики люди, бо справді могло їм видавати ся неімовірним, щоби се міг осягнути п. Барвінський „з сумної памяти гуртком“ тих послів і прихильників, які були его помічниками в тих справах. Сей „сумної памяти гурток“ складав ся тоді з пяти послів галицьких і двох буковинських, яко окремої групи Слав. Союзів і вспів свого часу перевести активованє рускої гімназії Франц Йосифа телеграфічною дорогою в половині жовтня.

Сей „сумної памяти гурток“ опісля злучив ся з „Руским клубом“ опозиційним, бо запевнювано, що лише тим способом зможуть Русини вибороти більше, як опортуністичною політикою, коли ми навпаки доказували, що обидва табори, чи „гуртки“ можуть іти окремими дорогами до тої самої цілі і собі обопільно пособляти. Тимчасом не тільки після сеї злуки, коли „Руский клуб“ числив 10 послів (бо Мандичевський і Длужанський до него не вступили), але й тепер, коли в держ. раді засідає понад 30 руских послів — они, як признає се і п. М. Лозинський, вічного вибороли за цілх два роки, хоч ішли gross und wild на нову видівню!

Нехайже тепер філософ з „Діла“ фактами несхитними, а не пустими фразами заперечить „історіософії раба“, як він назвав похоронну промову п. Барвінського. Сї вікчемні і ненависні напасти чи то „Діла“ чи „Галичаніна“ не можуть обиджувати п. Барвінського, а він може се переносити із стоїчним супокоем в тім переконаню, що згадані в его промові придбаня війшли і виходять на користь национ. культур. і економ. розвитку і поступу руского народу. Але соромом і доказом безхарактерности тих опозиційних руских живел, на що наведемо докази другим разом, є се, що они користують ся при всякій нагоді впливами п. Барвінського для своїх цілий, а відтак обкидають его болотом. Навіть в самій редакції „Діла“ можемо найти на се докази. Зовсім отже не потребував п. Барвінський брати повновласти ані в ред. „Діла“ ані его прихильників, бо промовляв іменем „сумної памяти гуртка“, що це має відвагу глядіти на річи власними очима, а скрізь не окуляри „Діла“ et comp. Тямто зовсім безвартною є замітка „Діла“:

„що п. Барвінському ані фактично ані мо-

*) „Діло“ опісля глумило ся: „овва! написи рускі на почтових скринках“, але тепер urbi et orbi голосить про великий здобуток руского клубу: рускі написи на велізничних білетах!

рально ніхто в нашій суспільности не дав права виступати з такою „історіософією“ на похоронах гр. Каз. Баденія, що фраза про „тих, котрі зрозуміли благородні інтенції покійника і з вдячністю оцінюють його заслуги“, се в устах п. Барвінського тільки pluralis maiestaticus, — про се не потребуємо аж запевнювати..“

Одначе філософ з „Діла“ на адресу п. Барвінського, котрий не сплямив ся ніякими консолідаціями в москвофілами і мав відвагу отверто виступати проти них яко ворогів нашого народного розвитку і поступу, дозволив собі зробити таку замітку:

„Тай у відповіднім товаристві знайшов ся п. Барвінський на похоронах гр. Каз. Баденія. Як доносить його власний орган Руслан, були там „численні москвофіли оо. Колпачкевич, Давидович і ин., радник Ганчаковський, котрих орган Галичанів нап'ятував покійника гонителем-Фараоном“. Значить політичні спадковці п. Барвінського (?), яких наслідники гр. Каз. Баденія вибирають заступниками нашого народу таким самим способом, яким покійний вибирав послом п. Барвінського.“

Супроти сего зазначаємо, що за намісникованя К. Баденього, коли п. Барвінський був послом соймовим і держ. ради, щезли були москвофіли, що проклямували єдинство нашого народу в Москалями, а доперва консолідація націонал-демократів з москвофілами впровадила їх наново до сойму і держ. ради, бо само „Діло“ доказувало, що народ. демократи мають „спільний ґрунт“ з москвофілами, для котрих оно явело тоді epitheton ornans „Старорусини“, так що опісля правительственні круги і польські політики та дневникарі прийняли се до свого політичного словаря.

Філософ з „Діла“ був ще тоді мабуть в низшій гімназії, коли Маркова покликували на „мужа довіря“ спільних зборів і комітетів, отже сего не тямить, але повинен вже тямити, що ще так недавно навіть Дудкевич бував на зборах разом з націонал-демократами, коли они кували оруже для знищеня „сумної памяти гуртка“ Барвінського. Отже не п. Барвінському і не гр. К. Баденьому приписуйте нинішні відносини, не називайте москвофільских послів політичними спадковцями Барвінського, бо они війшли на плечах націонал-демократів, котрі спершу підтавляли ногу Барвінському, щоби на его місце впровадити до сойму і до руского клубу Ефінювича, і тим підготовили терен Маркову і Глебовіцкому. Отже се спадковці і помічники націонал-демократів і крутої, непослідовної та сліпої політики „Діла“, „Свободи“ і т. п.

Яка послідовність, яка логіка у філософа „Діла“, показує найкраще отся его замітка:

„Голова „Українського клубу“ пос. Романчук вислав з приводу смерти гр. Каз. Баденія — як доносить Руслан, „вельми теплими словами написав телеграму“, про яку одначе польська преса не згадує нігде ані словом. Мовчанка — характеристична, тим більше, що в ній є система. Так само прим. промовчала польська преса привітне письмо голови буковинсько-українського соймового клубу на сьвято польских „Соколів“ у Чернівцях.

„Треба-ж удержати польську суспільність у переконаню про „гайдамацкій настрій“ руської суспільности проти неї — за всяку ціну.

„Та мовчанка повинна бути для нас також вказівкою, як нам поступати в таких випадках“...

Отже за те, що п. Барвінський в своїй промові вказав фактично ті придбаня, які Русини осягнули за впливом гр. Баденього, назвав его філософ з „Діла“ рабом, а тут сердить ся, що „польська преса промовчала“ кондоленцію посла Романчука ніби то для того, щоби польську суспільність удержувати в переконаню про „гайдамацкій настрій руск. суспільности“! Чудна справді логіка сего філософа, котрий нераз в „Ділі“ чвапив ся „гайдамацким настроєм“ руської суспільности, впевняв, що весь нарід перенятий таким настроєм, а тепер хоче, щоби польська преса инакше гляділа на справу задля сеї кондоленції. Треба однак зазначити, що ся кондоленція була переслана по середню і се може також не без певного значіня і заміру, а тому мабуть не дістала ся до часописий.

(Конець буде).

О. Он. Волянський.

Начерк історії первісної культури.

(З поглядом на книжочку „Просвіти“).

(Конець)

Первісний чоловік мешкав в Європі*) посередній, бо північна і полуднева Європа була тоді закрита ледом, так як нині Гренландія. З самого початку не займалися первісні люди управою землі, але не тому, мов би розумом не дійшли до того (книжочка „Просвіти“ ст. 20), але тому, що і земля до сего не надавала ся тай людей було так мало, що легко можна було жити без управи землі. Ставлене шаблонів, після яких первісний чоловік займав ся наперед риболовлю та полюванням, потім ховом скота, вкінці земледільством — се нерозумний дарвіністичний метод, після якого розвиток мусить йти по ступенях еволюції. В дійсності первісні займали ся відразу тим, до чого склонювало їх підсоння і земля.

Первісні люди не кормили ся якоюсь спеціальною, одною стравою. Они їли все. Але людодійство не було в них засадою (книжочка „Просвіти“ ст. 43), а хіба викликана konieczністю, або забобоном. Одій в них була, а не лиш тому, щоби хоронпла від зимна, але і для окраси та для стида. Первісні люди були позбавлені стида, каже автор (книжочка „Просвіти“ ст. 38), але се неправда, они мали стид (Nikel: Allgemeine Kulturgeschichte, 1907, ст. 6).

Дарвіністи ставлять між напівзвірячою а людскою фазою первісного чоловіка факт винаходу огня. В книжочці „Просвіти“ (ст. 31) читаємо, що „дуже довго довело ся людям жити без огня“, підчас коли в книжці Нікля (ст. 46) читаємо таке: „Es ist indessen nicht nachgewiesen, dass dem Menschen je das Feuer unbekannt gewesen wäre“. Тай тепер нема народа без огня.

Дарвіністи кажуть, що первісні люди не знали родини, не знали подружжя, а жили та плодили ся як звірі. Жінки саміці були спільні (Книжочка „Просвіти“ ст. 39—41). Оно правда, що нема поза св. Письмом документів, які би доказували, що первісною формою була моногамія, але нема доказів і на те, щоби полігамія була первісною. Але в звірятах бачимо певного рода моногамію, а даліше моногамія лежить в людській природі, тож треба припускати, що она була з самого початку, хотій би св. Письмо нічого про те не говорило.

Першою формою суспільною був після книжочки „Просвіти“ (ст. 40) матриархат. Матриархат лучить ся після Енгельса початків приватної власности, родини і держави — з гінекрацією. А ту автор книжочки „Просвіти“ попадає в суперечність зі своїм учителем, соціалістом Енгельсом, і твердить, що в первісних часах жінка не то що не була паном, а якраз рабом (ст. 39—41). Оно не правда, щоби жінка була так уполіжена, як каже автор книжочки „Просвіти“, хотій не була она і так вивисшена, як каже Енгельс. Матриархат, зн. що жінка є паном дому, всім заряджує, та допускає до себе тільки мужчин, кілько сама захоче, се байка. Доказів на матриархат нема ніяких. Левнан вносять на ествоване матриархату в той спосіб. Первісні люди убивали дівчат, тому жінок треба було шукати деінде або і поривати, та ще і заводити поліандрію. А поліандрія викликала з konieczности матриархат: pater incertus, mater autem certa! Але маємо позитивні факти, що і ті племена, які убивали дівчат, отже мали їх подостатком, шукали жінок поза своїм племенем або жінок поривали ті племена, в яких був патриархат. Отже між браком дівчат, пориванем жінок, поліандрією та патриархатом нема ніякої причинної звязи, а теория про матриархат „доказувана“ тезою про брак жінок, стає там самим пустою видумкою.

Первісні люди були комуністами і не знали приватної власности, хіба лиш таку, яка була ділом їх рук (книжочка „Просвіти“ ст. 51—4). Але звідкиж то можемо знати, як тоді було? В теперішних дикунів лучає ся таке, що они мають ловецькі закони для охорони прав пооди-

*) Звідки прийшов до Європи — не знати. Може з Азії.

нокких людей та приміром віддають убиту звірину тому, чия стріла — (перед тим стріли значує ся) — відеє найближе серця добичі. А коли родина є первісною формою, то мусіла бути також приватна власність.

Гене́за мови в науці категорично ще не рішена (Nikel: Kulturgesch. 55—9). Дарвіністи привняли теорию, що мова є впливом інстинктивно ділаючих почувань. Почування, які повставали при баченю деяких річий, обявляли ся на пів звірчачими тонами (книжочка „Просвіти“ ст. 55—9). Розвиток мови впливав на розвиток розуму. Радше треба однак думати, що чоловік має розум вже з природи, а мова є лиш висловом, маніфестацією думки. Таж і діти і німі мають розум, хотій не можуть его проявляти словами. (Donat, Dialectica, Peniponte, 1907, ст. 33—5). Первісний чоловік бачив якусь річ а та річ викликала в умі якесь виображенє а се виображенє виявляв він відповідно дібранам словом. Лиш в части ті слова були інстинктовим звуком его органів а деколи наслідуюванем звуків з природи.

Після книжочки „Просвіти“ релігія повстала не відразу. Як она повстала, чи з обманства сьвящеників чи з патологічних прояв людської природи — як твердять дарвіністи — про се згадана книжочка не говорить. І добре, що не говорить. Коли би говорила, то говорила би в дарвіністичнім дусі, а се дуже нерозумно пояснювати гене́зу релігії, яка обяла всі народи всіх часів... патологією.

Але розвиток релігії описує книжочка „Просвіти“ після дарвіністичної рецепти (ст. 44—7, 47—9). Отже наперед не було ніякої віри, потім культ фетишів (зн. річий з надприродною силою), потім культ душ. Дарвіністи думають, що коли материяльна культура розвиває ся з низших форм до висших — хотій не все так то шаблоново, — то так само мусить розвивати релігія. Алеж релігія то понимає права причинности, вишукуванє найвисшої причини всего. А понимає того закона зовсім не залежить від розвитку материяльної культури. Нераз чоловік, материяльно високо-культурний, є релігійно диким, коли замість почитати найвисшу причину Бога, почитає причини другорядні т. з. закони природи, надаючи їм деколи божество, убожаючи їх.

Початком, вихідною точкою всякої релігії є віра в Бога. Нині нема народа без такої віри. А знаменитий спеціаліст до історії релігії Макс Маллер замічає, що як в ніякого народа не йде pluralis перед singularis, так в ніякого народа не йде політеїзм перед монотеїзмом. Політеїзм без попереджаючого монотеїзму не мыслимий. Коли в історії релігії нема розвитку з низшого в висше, то нема рації відмовляти первісному чоловікови релігії для того, що він не мав високої материяльної культури. Коли первісний чоловік був такий як теперішній що до своєї природи, коли він не був звірятем, коли мав розум до пізнаня закона причинности, то мусів мати релігію, мусів мати віру в Бога. Старанне гребанє небіщків в теперішних дикунів і такеж гребанє в найдавнійших історично звісних народів, дає запоруку, що так само мусіло бути і у первісних людей, які не кидали мерців де небудь (книжочка „Просвіти“ ст. 45), які мали піетизм до умерлих, а любов до живих, дарма, що дарвіністи представили етику первісних людей в неімовірних чорних красках (книж. „Просвіти“ ст. 49—51).

(Гл. Joh. Nikel, Allgemeine Kulturgeschichte im Grundriss, 2. Aufl. Paderborn, 1907, I. „Die Anfänge der Kultur in der vorgeschichtlichen Zeit“; Fr. Meffert, Apologet. Vorträge, II, München Gladbach, 1907 „Der Urmensch u. seine Kultur“; Fr. Hettinger, Apologie des Christentums, 9. Aufl., Freiburg Br., II. том., ст. 317—277 „Urzustand u. Paradies“).

Політичний огляд.

Заграниця.

Революція в Перзії прибрала грізні розміри. Військо шаха, що складало ся з 1200 людей, мимо сего, що мало скорострільні гармати і машинні карабіни, понесло 11. с. м. під проводом чотирох російських офіцерів велике пора-

жене. Тимчасом націоналісти війшли 13. с. м. до Тегерану. Російські козаки, що в полученю з перекими козаками, зорганізованими на взір тамтих, становили ядро війська шаха, не видержали напору навіть неправильних полків багтярів. Скоро лише битва розпочала ся, обсадило 200 перських козаків під охороною гармат малий горбок і розпочали стрілянину з машинних карабінів, на яку відповідали націоналісти від часу до часу стрілами з одноі одинокої гармати. Виправивши ся в стріляню, змусили націоналісти козаків кількома влучними стрілами до утечі. Після сего рушили націоналісти на Тегеран і війшли до него трома воротами. На улицях міста розпочала ся кровава битва. Много з козаків шаха перейшло до націоналістів, а людність міста сприяє їм отверто. Европейші нараженє на велику небезпеку, бо стріли падуть в ріжних сторін, хоч, як кажуть, націоналісти удержують лад і строгу карність. Шах мав втечи до будинку англійского посольства. Его справу вважають цілковито програною.

Дня 13. с. м. вручено Порті спільну ноту чотирох опікунчих европейских держав в справі Крети. Она містить слідуєчі постанови: Міжнародні залози будуть відкликані 26. липця. Для безпеченства музулманської кретської людности і для охорони хоругви Порти та чотирох згаданих держав, вишлють останні по однім кораблі. До людности на Креті вадано проклямацію, якої копію долучено до ноти. Приява стаційних кораблів в заливі Суда буде сьвідчити про удержанє зверхної влади султана, але дотеперішній стан не має бути остаточною розвязкою питання. Держави даліше будуть дбати про долю Крети та будуть пересиряляти з Портою в справі будучої зверхности над сим островом. Долучена до ноти проклямація звертає ся до людности, щоби поступати розважно та до властей, щоби удержували лад і запевнили Музулманам безпеченство.

Що до удержаня дотеперішного стану, то в деяких дипломатичних кругах є того погляду, що Порта спротивить ся виконваню справедливости в імені грецкого короля. Інші думають, що Порта старає ся о признание їй одноі стаційного корабля, почім зрєкла би ся всіх пниших домагань. Міродатні круги в Порті і війскові достойники заховували ся вправді супроти дипломатів дуже миролюбно, але мобілізація турецкого війська триває в дальшій тягу і буря з виднокруга ще не уступила.

Новинки.

— Календар. В суботу: руско-кат.: Андрей крїт.; римо-кат.: Алексія, Берти. — В неділю: руско-кат.: Анатолія; римо-кат.: Семена.

— II. зїзд в Велеграді відбуде ся в днях від 31. липця до 3. серпня с. р. Програма така:

31. липця вечером — поздоровленє і згадка про сьвяту старину Велеграду. — 1. серпня перед полуднем 7:30: торжественна Літургія; 9: вибір президії і отворенє зїзду; 9:30: відчит протоєрея Алекс. Мальцера з Берліна на тему: сліди епїклезї в молитві римської літургії „Iube haec perferrī“; 10: читанє предложених до дискусії квестій і назначенє сторін; 10:30: Східники і Западники обговорують предложені квестії. По полудни о 3. год. відчит Аврел. Пальмієрія з Кракова на тему: первісна наука духовної квітської академії про Непорочне Зачатє; 3:30: відчит Марг. Іугіє з Царгорода про оборону Непорочного Зачатя Богородиці византійскими писателями по повстаню схізми; 4. дискусія.

2. серпня перед полуднем о 9. год. відчит д-ра Ант. Штрауба з Кальксбурга про сучасні засади єдности Христової Церкви; 9:30: відчит А. Gratієуха з Шальон сюр Маон про моральний чинник в теології А. С. Хомякова; 10: відчит Йос. Боцяна з Відня на тему: „О скілько можуть літургійні студії причинити ся до усунєня схізми“; 10:30: відчит Фр. Снопка з Кромєрижа на тему відношеня учеників св. Методія до Риму; 11: відчит Ал. Буковського з Вайденав про покути. По полудни о 2:30: дискусія; 4:30: відчит д-ра Светозара Рїтіга з Дякова на тему відносини Волод. Соловєва до Хорватів; 5: відчит д-ра Мар. Здєховського з Кракова про те, що можуть дати російські лігерати западним народам під зглядом віри; 5:30: відчит д-ра Ал. Яцимирского з Петербурга; 6: звіт про перебіг дискусії.

3. серпня перед полуднем о 10. год.: відчит д-ра Марг. Кончара з Сераєва про переписи унії Церкви і про спосіб їх усунєня; 10:30: Східники і Западники формулюють свої внесеня і вибирають ексекутивний комітет; 11:30: то само роблять дві прочі секції. По полудни о 3. год.: відчит Север. Salaville'a з Царгороду про науку св. Теодора Студита о палєскім приматі; 3:30: затвердженє резолюцій і виконного комітету. Закіпченє.

Підчас зїзду буде відбувати ся короткий курс в ціли приготования до обрад зїзду. Викладати будуть Пальмієрі догматику, Грївец історію,

Боян літургіку, Ясек скриптуристику. Курс буде тривати 2/8. від 230—4., 2/8. від 11—12 і 230—330.

За комітет: *Андрей митрополит, Пальмієрі, др. Стоян.*

— Характеристичне. Дізнаємося з достовірного жерела, що на соборчику олеського деканату рішено домагатися від ординариату усунення з редакції „Ниви“ великого ворога церковної справи, її теперішнього редактора. Які мотиви були міродайними для такої ухвали — не знаємо. З огляду однак, що вже перед кількома літами олеський соборчик виступив против „Ниви“ за її „непатриотичну“ роботу демаскування і птянованя підпольної акції нашого доморослого лібералізму, тому можна вносити, що не против теперішнього редактора, але против напрямку „Ниви“ взагалі звертає ся боротьба олеського деканату. Дивна річ, що не було чути з олеського деканату голосу тоді, коли сипалися протести против арганізації частини нашої преси в трактованню церковних справ і її нападів на руських владик. Не чути було протесту олеського деканату, хоча частини нашої преси проковувала на кождім кроці не лише католицька, але загально християнська почуваня... З останного числа „Ниви“ дізнаємося, що з олеського деканату має она на 15 священників лише вісьмох передплатників, а знаємо, що против редактора „Ниви“ голосували навіть такі, що її перед тим ніколи не читали і про її напрям не мали понятя. Але що се шкодить віддати голос... Прецінь за оснований руського університету підписували свого часу петиції навіть авальфабети... Характеристичне...

— Побут рос. царя в Полтаві. Підчас побуту в Полтаві цар між іншим відвідав український будинок губ. земської управи. Архітектура оригінального будинку, видимо сплинула его увагу і він на мить став і окинув оком фасад. Председатель губ. земської управи Ф. Лизогуб стрів царя привітом, в яким зазначивши вірнопідданчі почуваня, сказав: „В сім домі, царю, і на сій виставі нашої народної праці ми, кохаючи рідну, українську старовину, дбали про відродженя народної творчости, не відмовтеся удостоїти нашу працю і заходом своєї уваги її прийняти наше щире милости просимо!“ Цар ласкаво відповів сей на привіт, що він дуже радий бачити земський інтересний дім в українським стилі, що він вражений ширію гостинністю земства й городян і ніколи сего не забуде. Будинок і вистава в нім виробів полтавських артистів зацікавили царя. Він уважно оглядав салю, навіть вернувся був до неї другий раз, оглядав експонати й все хвалив, а дещо й купив для себе. („Рада“)

— Костельну виставу у Львові замкнено вчора. Звиділо її 15.000 осіб, між тим 4.500 молодіжжі і 3.000 священників. У виставі взяло участь 115 виставців, а товарний оборот вносили 15.000 К. Деяким виставцям призначено нагороди, а між іншими дістали золоту медалю Антін Серафін з Калуша за виставлені дзвони, бронзову медалю Михайло Стефанівський зі Львова за слясарські вироби, а похвальний лист Стефан Бий зі Львова за різьблені річи.

— Сніги в Швайцарії. В Альпах швайцарських настала зима, сніги покрили гори вже на висоті 1700 м. Задля снігів і проймаючого зимна в багатьох околицях треба було зігнати худобу з гірських пасовищ в долини.

— Нещастя. Коломийська льокалька переїхала оноді на смерть селянина Юрка Нагірного з Делятина. — В Ніновицях, ярославського повіта, утопився при ловлі риб в ріці 30-літній Антін Заячківський. — В Луці малій коло Скалату утопили ся купаючись дві дівчинки: 7-літня Текля Губківна і 9-літня Марія Холодівна.

— О залізничу катастрофу в Єзуполі відбула ся оноді розправа перед карним судом в Станиславові. На лаві обжалованих засідали залізничий кондуктор Андрій Обух і залізничий машиніст Леопольд Тепер. Прокуратура обжаловувала їх о те, що дня 14. грудня м. р. спричинили виїзд товарного поїзду із стації Єзупіль в напрямі до Станиславова, заки відійшов зі Станиславова поїзд особовий, наслідком чого наступив карамболь. Оба поїзди вискочили із шин, кілька вагонів знищило ся цілковито, а інші значно були ушкоджені. Наслідком тої катастрофи 21 осіб потеріли тяжкі рани а шість лекше потовчене. Керманіч поїзду Обух звиняв ся тим, що будучи утомлений довгою а тяжкою службою, забув про виминанє поїздів. Тоді був він 29 годян на ногах і службою був таки знесилений, що не тямив про виминанє поїздів. Зрештою бачив знак, даний ему рукою начальника стації, що може їхати далше. Другий обжалований, машиніст Леопольд Тепер зізнав, що сповняв службу сему з черги ніч і лише завдяки величезному напруженю волі міг опанувати цілковиту безвладність тіла. Про виминанє поїздів вправді знав, але зі знаку даного рукою начальником стації, гадав, що виминанє не буде. Свідок п. Маргах, начальник стації, заперечив рішучо, немов би давав який знак рукою. По переведеній розправі трибунал засудив Обуха на два місяці в'язниці а Тепера увільнив. Шкода

заподіяна катастрофою, вносить в самім технічним матеріялі 246.650 К, не числячи тих сум, які залізничий скарб виплатив і виплатить пошкодованим.

— Реорганізация Босни. З Відня доносять, що теперішній командант Босни і Герцоговини, генерал піхоти Варешанін буде іменованій намісником для тих країв Босна і Герцоговина буде поділена на два корпуси: XV. буде обіймати Босну і північну Далматію, XVI. (новий) Герцоговину і полудневу Далматію. Командантом нового корпусу стане генерал Цвіткович, придлений тепер до Львова.

— З Полтавщини. Косовиця в більшости повітів на Полтавщині уже закінчилась. Урожай загалом середній, тільки подекуди трохи гірший. Дакуючи тому, що трава достигала не разом, попути на робочі руки великого не було, через що й ціни стояли низькі: від 70 коп. до 1 карб. 10 коп. косареви й 40—60 ксп. жінці. через дорожнечу сіна за частину, від кониці, як се доси було, майже віде сіна не порали.

— Обрадений міністер. На миколаївським дворі в Петербурзі обкрадено оноді публично в білий день міністра залізниць. Міністер їхав на торжества до Полтави і всів до звичайної І класи, хоч прислугує ему окрема салонка. Злодій скористав з нагоди, як міністер вийшов на платформу і вкрав ему „чемодан“ в яким було всего 80 рублів. Міністер повідомив зараз поліцію, але злодій пропав безслідно.

— Скарби Абдуль-Гаміда. Директор німецького банку, Ніф, з драгоманом німецької амбасади в Царгороді і з кількома вищими урядниками німецькими та з сильною військовою сторожою приїхав вчора до Солуня з запечатаним депозитом бунного султана Абдуль-Гаміда. Скарби привезено в 14 мішках, які разом важать поверх 500 клг. і мають представляти вартість 7 до 8 мільонів франків. Зложено їх покищо в отоманським банку до того часу, поки Абдуль-Гамід не скаже, що з тими скарбами зробити. Нині має бути у него в тій справі банкова деутация.

— Міл'ярдер Рукфелер з нагоди своїх 70 тих уродив зложив 10 мільонів доларів на фонд американо-російських просвітних інституцій.

— Ще одна машина до лету. Ученик технічної школи в Дрездні, Лоспе, писував ся оноді в присутности саксонського міністра війни винайденю ним машиною до лету. Проба удала ся. Лет має бути певний і безпечний.

— Дрібні вісти П. Григорій Паламар дістав на віденським університеті степеня доктора філософії. — З днем 1. серпня будуть отворені поштової складниці в Невочині коло Богородчан, в Долинянах коло Псар в рогатинським повіті, в Бокові коло Библи в підгаецьким повіті і в Кривошильях коло Збаража. — На черновецьким університеті здала оноді перший раз фармацевтичний ригороз п-на Зофія Негруш з Черновце. — Міністри Вайскірхнер і Гохенб'єргер мають в вересні або жовтні поїхати на Буковину, щоби пересвідчити ся оскільки про потребу державної помощи для торгівлі і промислу на Буковині.

Оповістки.

— З дипломатичної служби. Титулярний легатійний секретар і дійсний консуль Константин Білінський став управителем генерального консуляту в Яніні в полудневій Альбанії.

— Перенесеня. Намісник переніс повітового комісаря Тадея Гільда з Долини до Сокаля, а кондепистів намісництва: Е. Стришовського з Камічки струм. до Мислянич і д-ра Альфр. Галушку з Мислянич до Долини.

— Фестини „Соколів“ відбудуть ся в найближшу неділю по полудни в селі Лисиничах і в місті Бібрці.

Телеграми

з дня 16. липця.

Берлін. По уступленю німецького канцлера кн. Більова обняв его місце Бетман-Гольвег.

Атини. В провінції Еліс наробило землетрясенє великої шкоди. Доми в кількох місцевостях завалили ся, а 10 людей згинало.

Царгород. Мимо протесту Росії і Англії Туреччина вислала до Урмії (на границі Персії) значні відділи війська, щоби дати захист своїм підданям, які перебувають в Персії.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туюк і паперцік з першої галицько-руської фабрики Евгена Білінського в Збарзжі.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по священниках.

Держім ся покликну:

Свій до свого!

Важне для Селян!

Від 500 до 1500 К машина до виїбу цементового промислу. Одна машина виробляє дві дахівки на раз, денно 500 штук. Цегол 1500 до 3000 штук денно. На складі:

Дім комісово тоговельний

І. Зубика

18(9-?) Львів, ул. Млиарська ч. 2.

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20.

Телефон ч. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілею Товариства є уділюванє кредиту своїм членам рільникам обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ.

Проценти від вкладок 4%, без потручення податку рентового.

Вкладки приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудно.

Контю в Щадниці поштової ч. 35.527.

Контю жирове в банку австро-угор.

Вкладки щадничі К 2,848.890—

Удїли членські К 262.994—

Позички уділені К 3,396.002—

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1909.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Тарнога	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	5:58	9:30
Черновець	—	—	—	6:40	12:20
Станиславова	5:45	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:45	4:25	—	11:00
Пустомит	7:29	11:45	4:25	10:15*	11:00
Самбора	8:00	9:57	2:00	—	9:00
Любіня	8:00	9:57	2:00	9:00	11:45*
Рава руської	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:05	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	10:05A	1:48B	4:50	8:20
Брухович	8:15	12:40	3:27B	5:30G	9:35B
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50
На Підзамче:					
З Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
Курович	—	—	11:19	—	9:39
Винник	8:07	—	11:19	3:26	9:39
Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночи
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Гляшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	8:00	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:38
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:50
Станиславова	—	—	2:50	—	—
Коломиї	—	—	—	6:00	—
Стрия	7:30	—	1:45	6:55	11:25
Пустомит	7:30	10:35*	1:45	6:55	11:25
Самбора	6:00	9:05	—	3:40	10:45
Любіня	6:00	9:05	2:15*	8:40	10:45
Рава руської	6:14	11:05	—	—	11:35B
Янова	8:20	10:10	1:37†	3:40	6:30
Брухович	7:21	11:05	2:30B	5:50G	8:34B
Брухович	6:14	9:00A	12:41B	3:45	7:10
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15
З Підзамча:					
До Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:29	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:29	—
Курович	—	7:13	—	2:52	—
Винник	5:44	7:13	1:30	2:52	—

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в неділі і свята від 1/2 до 1/3. А) Лише в неділі і свята від 1/2 до 3/4. — Б) Лише в неділі і свята від 1/2 до 3/4. — В) В неділі і свята а від 1/2 до 3/4. — Г) Щоденно від 1/2 до 3/4. — З) Лише в неділі.

